

STATSRÅDETS FÖRORDNING OM KOMMUNERNAS SPRÅKLIGA STATUS ÅREN 2023–2032

1. Den språkliga indelningen av kommuner

Bestämmelser om den språkliga indelningen av kommuner finns i 5 § i språklagen (423/2003). Enligt den är kommunerna antingen enspråkiga eller tvåspråkiga. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vart tionde år på grundval av den officiella statistiken vilka kommuner som är tvåspråkiga och vilket majoritetsspråket är samt vilka kommuner som är enspråkigt finska eller svenska. I fråga om kommunernas språkliga status gäller för närvarande statsrådets förordning för åren 2013–2022 (53/2012).

Enligt 5 § 2 mom. i språklagen ska statsrådet bestämma att en kommun är tvåspråkig, om kommunen har både finskspråkiga och svenskspråkiga invånare och minoriteten utgör minst åtta procent av invånarna eller minst 3 000 invånare. Statsrådet ska bestämma att en tvåspråkig kommun ska bli enspråkig, om minoriteten består av färre än 3 000 invånare och minoritetens andel har sjunkit under sex procent.

Med stöd av 5 § 3 mom. i språklagen kan det föreskrivas att en kommun är tvåspråkig även om den enligt statistiken annars skulle vara enspråkig. Då ska kommunfullmäktige fatta beslut om saken och sända sitt beslut till statsrådet. Enligt den gällande förordningen är Lojo, Korsnäs, Larsmo och Närpes sådana kommuner.

Språklagen tillämpas inte i landskapet Åland. Enligt 36 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetspråket i kommunalförvaltningen svenska. I förordningen föreskrivs det således inte om någon språklig indelning av kommunerna på Åland.

2. Språkförhållandena i kommunerna

Kommunernas språkliga status för åren 2023–2032 baserar sig på invånarantalet den 31 december 2021. I antalet finskspråkiga och svenskspråkiga i kommunerna har det inte skett någon sådan förändring att den påverkar den nuvarande språkliga indelningen av kommunerna.

Statistik över antalet finskspråkiga, svenskspråkiga och personer med ett främmande språk som modersmål finns i bilagan till promemorian.

3. Kommunernas begäran om att vara tvåspråkiga

Korsnäs kommun, Lojo stad, Larsmo kommun och Närpes stad har sänt in beslut från sina fullmäktige med begäran om att det genom förordning av statsrådet föreskrivs att de är tvåspråkiga även om de enligt statistiken är enspråkiga.

Av Korsnäs kommuns 2 050 invånare är 75 finskspråkiga. De finskspråkigas andel är således 3,6 %. Korsnäs kommunfullmäktige har den 8 december 2021 fattat beslut om att begära att statsrådet ska föreskriva att kommunen är tvåspråkig åren 2023–2032.

Av Lojo stads 45 988 invånare är 1 623 svenskspråkiga. De svenskspråkigas andel av befolkningen är således 3,5 %. Lojo stadsfullmäktige har den 23 mars 2022 fattat beslut om att begära att statsrådet ska föreskriva att kommunen är tvåspråkig åren 2023–2032.

Av Larsmo kommuns 5 622 invånare är 305 finskspråkiga. De finskspråkigas andel är således 5,4 %. Larsmo kommunfullmäktige har den 2 maj 2022 fattat beslut om att begära att statsrådet ska föreskriva att kommunen är tvåspråkig åren 2023–2032.

Av Närpes stads 9 562 invånare är 506 finskspråkiga. De finskspråkigas andel är således 5,3 %. Närpes stadsfullmäktige har den 15 november 2021 fattat beslut om att begära att statsrådet ska föreskriva att kommunen är tvåspråkig åren 2023–2032.

4. Förslag till statsrådets förordning

I förordningen föreskrivs det om kommunernas språkliga status i olika landskap. Statsrådet har med stöd av 1 § 2 mom. i lagen om landskapsindelning (1159/1997) fattat beslut om landskapens namn och områden (29.8.2019/978).

I förordningen föreskrivs det om de tvåspråkiga kommuner där majoritetsspråket är finska och om de tvåspråkiga kommuner där majoritetsspråket är svenska. De övriga kommunerna är finskspråkiga.

I 1 § i förordningen föreskrivs det om den språkliga statusen för kommunerna i Nyland, i 2 § om den språkliga statusen för kommunerna i Egentliga Finland, i 3 § om den språkliga statusen för kommunerna i Kymmenedalen, i 4 § om den språkliga statusen för kommunerna i Österbotten och i 5 § om den språkliga statusen för kommunerna i Mellersta Österbotten. I 6 § i förordningen föreskrivs det om den språkliga statusen för kommunerna i de övriga landskapen.

5. Beredningen av förslaget

Utkastet till förordning har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

Utkastet till förordning var på remiss den xx-xx.

6. Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Enligt 9 § 1 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) beräknas kommunens kalkylerade kostnader på grundval av tvåspråkigheten i tvåspråkiga kommuner genom att det per invånare bestämda grundpriset för tvåspråkigheten multipliceras med kommunens invånarantal och produkten multipliceras med 0,07. Till denna kostnad adderas ett belopp som fås genom att grundpriset för tvåspråkighet multipliceras med antalet svenskspråkiga i kommunen och produkten multipliceras med 0,93. Enligt 9 § 2 mom. i den lagen används vid fastställandet av antalet svenskspråkiga invånare i en tvåspråkig kommun uppgifter i Statistikcentralens statistik över befolkningsstrukturen om antalet svenskspråkiga invånare i kommunen för året före det år som föregått finansåret.

År 2023 är de kalkylerade kostnaderna för statsandelen på basis av tvåspråkighet cirka 103 miljoner euro. Tvåspråkigheten utgör således cirka 1 procent av alla kalkylerade kostnader (cirka 9,6 miljarder euro). Av de kalkylerade kostnaderna finansierar staten som statsandel en andel enligt statsandelsprocenten, som 2023 genererar cirka 2,1 miljarder euro i statsandel. Tvåspråkigheten beräknas således utgöra cirka 23 miljoner euro av statsandelen. Bestämmelser om statsandelsprocenten finns i 21 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021).

I lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) finns bestämmelser om hur antalet tvåspråkiga invånare i tvåspråkiga välfärdsområden inverkar på finansieringen av välfärdsområdet i fråga. I 2 § 1 mom. 6 punkten definieras ett tvåspråkigt välfärdsområde. I lagen avses med tvåspråkigt välfärdsområde ett välfärdsområde som omfattar kommuner med olika språk eller minst en tvåspråkig kommun”.

I 18 § föreskrivs det dessutom följande: Välfärdsområdets kalkylerade kostnader på grundval av tvåspråkighet beräknas genom att antalet svenskspråkiga invånare i det tvåspråkiga välfärdsområdet multipliceras med grundpriset för tvåspråkighet. Antalet svenskspråkiga invånare bestäms utifrån uppgifter i Statistikcentralens statistik över befolkningsstrukturen vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

Det finns åtta tvåspråkiga välfärdsområden med sammanlagt cirka 250 000 tvåspråkiga invånare. Tvåspråkigheten påverkar välfärdsområdenas finansiering när det gäller finansieringen av social- och hälsovårdstjänsterna med en bestämningsfaktor på 0,5%. Denna bestämningsfaktor motsvaras av en finansieringsandel på ca 109 miljoner euro enligt nivån 2023. Grundpriset blir på motsvarande sätt ca 430 euro per tvåspråkig invånare.

Genom förordningen ändras inte antalet tvåspråkiga kommuner eller de kommuner som är tvåspråkiga. Av denna anledning har förordningen inte i sig några konsekvenser för grunderna för bestämmandet av statsandelarna.

Konsekvenser för myndigheterna

Genom förordningen ändras inte antalet tvåspråkiga kommuner eller de kommuner som är tvåspråkiga. Av denna anledning har förordningen inga konsekvenser för kommunernas språkliga skyldigheter eller människornas språkliga rättigheter jämfört med nuläget.

7. Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

8. Behörighet

5 § i språklagen